

Z OPUSZCZONĄ GŁOWĄ.
PASJA JAKO MISTERYJNA
ODMIANA ORATORIUM

TADEUSZ
BANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii muzyki dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Zbigniew Wiertel
Recenzja merytoryczna – Dorota Pękacka
Ignacy Ołów
dr Beata Rola
Jadwiga Iwanowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Z opuszczoną głową. Pasja jako misteryjna odmiana oratorium

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji:

I–IV/45 minut

Cele

Uczeń:

- wskazuje cechy pasji jako odmiany oratorium;
- stosuje właściwą terminologię muzyczną;
- opisuje rozwój pasji jako gatunku na przestrzeni epok;
- dokonuje podziału pasji na rodzaje.

Metody/Techniki/Formy pracy:

- impresyjna – analiza utworów muzycznych;
- linia czasu;
- praca całego zespołu klasowego; praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

- „Passio Domini nostri Jesu Christi secundum Joannem”;
- „The Passion of our Lord according to John” W. Byrda;
- „Johannes-Passion BWV 245” J.S. Bacha.

Opis przebiegu lekcji

Część wstępna:

Nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie cech muzyki średniowiecza, renesansu i baroku, a także form muzycznych – chorału gregoriańskiego, motetu oraz oratorium.

Część właściwa:

1. Nauczyciel wprowadza definicję pasji, opisuje jej rozwój na przestrzeni epok oraz dokonuje podziału ze względu na formę muzyczną: pasja chorałowa, pasja motetowa, pasja oratoryjno-kantatowa.
2. Nauczyciel dzieli zespół na trzy grupy i przydziela im zadania:
 - Grupa I – analizuje zapis neumatyczny oraz nagranie fragmentów średniowiecznego dzieła „Passio Domini nostri Jesu Christi secundum Joannem”. Wskazuje cechy pasji chorałowej.
 - Grupa II – analizuje zapis nutowy oraz nagranie fragmentów renesansowego dzieła „The Passion of our Lord according to John” W. Byrda. Wskazuje cechy pasji motetowej.
 - Grupa III – analizuje zapis nutowy oraz nagranie fragmentów barokowego dzieła

„Johannes-Passion BWV 245” J.S. Bacha. Wskazuje cechy pasji oratoryjno-kantatowej.

- Uczniowie dzielą się efektami swojej pracy, wspólnie sporządzają linię czasu, na której zapisują cechy poszczególnych pasji. Ustalają podobieństwa i różnice gatunku w epokach.

Część podsumowująca:

Nauczyciel przypomina definicję oraz cechy pasji. Uczniowie wskazują znaczenie gatunku na przestrzeni epok. Wyszukują ilustracji z przedstawieniem pasji i wskazują elementy muzyczne korelujące z przedstawieniem.

Komentarz metodyczny

W lekcji zastosowano metodę aktywizującą, impresyjną, sprzyjającą uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami należy zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, a zapisy nutowe powiększyć lub udostępnić w formie elektronicznej w celu odtworzenia na czytniku. Należy zapewnić dobre warunki akustyczne w sali lekcyjnej, a dla uczniów z niedosłuchem umożliwić użycie słuchawek. W zakresie wymagań edukacyjnych dostosować trudność zadań i działań edukacyjnych do możliwości ucznia, podzielić partie materiału na mniejsze części, zaznaczyć w zapisach nutowych kluczowe fragmenty lub umożliwić zapoznanie się z materiałem w domu, dając odpowiednie wskazówki. Podczas lekcji należy odpowiednio wydłużyć czas na wykonanie zadania i wspomagać ucznia, wykorzystać jego mocne strony, dbać o przyjazną atmosferę pracy. W ocenie ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy. W razie niepowodzenia wyjaśnić, jak wykonać zadanie, aby osiągnąć oczekiwany rezultat. Należy także uwzględnić zainteresowania ucznia, można przeznaczyć dla niego dodatkowe zadania, które zaprezentuje podczas kolejnej lekcji. Podczas lekcji rozwijane są **kompetencje kluczowe**: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (poznawanie nowych treści teoretycznych, wzbogacanie wiedzy), w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej (słuchanie, odbiór i przeżywanie muzyki), osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (praca grupowa, kształtowanie umiejętności interpersonalnych, komunikacyjnych), w zakresie wielojęzyczności (obcojęzyczne tytuły, kształtowanie umiejętności wymowy), kompetencje w zakresie przedsiębiorczości (dzielenie się wiedzą z innymi, aktywne uczestniczenie w lekcji podczas prac grupowych).
Lekcja koreluje z religią, językiem polskim (motywy biblijne, formy liturgiczne), sztuka (motyw pasji w sztuce i w muzyce).